

ภาคผนวก ง.

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 393/2561

○ คำสั่ง

๒๒ พ.ย. ๒๕๖๑
(ต. ๒๑)

คำร้องที่ ๒๐๐/๒๕๖๑
คำสั่งที่ ๓๙๓/๒๕๖๑

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๓๑ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

ระหว่าง { นายสำเริง โหมตตาด ผู้ฟ้องคดี
คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ประจำตำบลบึงคำพร้อย ที่ ๑
คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ประจำจังหวัดปทุมธานี ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๗๓/๒๕๖๑ หมายเลขแดงที่ ๗๖๓/๒๕๖๑ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและเพิ่มเติมฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีประกอบอาชีพเกษตรกร ชาวนา แต่ไม่มีนาเป็นของตนเอง จึงต้องเช่าที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๖๓๕ ตำบลบึงคำพร้อย (คลองหกวาสายล่างฝั่งใต้) อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำนวน ๓๐ ไร่ มานานกว่า ๓๐ ปี โดยไม่มีสัญญาเช่านา ซึ่งที่ดินดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์รวมของนางนวลแก้ว ดันธวัช นางนวรรณ ศิริพงษ์ และนางสาวกนกพรรณ พงศ์อารยะ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือแจ้งบอกเลิกการเช่านาจากเจ้าของกรรมสิทธิ์รวม โดยให้ผู้ฟ้องคดีทำการเก็บเกี่ยวข้าวให้แล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ จากนั้นเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๙ ผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือแจ้งการบอกเลิกการเช่านาจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ คัดค้านการบอกเลิกการเช่านาดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ผู้เช่านาที่แท้จริง และให้สัญญาเช่านาสิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยดังกล่าว จึงอุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ ได้พิจารณาแล้วมีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี และมีหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ ปท ๐๐๑๘.๑/ว ๑๗๓๙๔ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ แจ้งผลคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ให้นางบุญเอิบ สุขเกษมสำราญ ผู้เช่านาอีกรายในที่ดินแปลงเดียวกันกับผู้ฟ้องคดีทราบ เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ ส่วนผู้ฟ้องคดีได้รับทราบคำวินิจฉัยดังกล่าวภายหลังวันดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เกี่ยวกับการบอกเลิกการเช่านา และคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ยกอุทธรณ์ผู้ฟ้องคดี ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. กลับคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยให้วินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้เช่านาในที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๖๓๕ ตำบลบึงคำพร้อย (คลองหกวาสายล่างฝั่งใต้) อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี และให้สัญญาเช่าของผู้ฟ้องคดีมีผลตามกฎหมายต่อไป โดยให้การเช่าของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลงเมื่อครบกำหนดการเช่าคราวละหกปี นับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือการแจ้งบอกเลิกการเช่านาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๙

๒. เพิกถอนคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ฟ้องคดี และคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือแจ้งผลคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบเป็นการเฉพาะตัวหรือไม่ แจ้งโดยวิธีใด และผู้ฟ้องคดีได้รับทราบคำวินิจฉัยเมื่อใด หากไม่ได้แจ้ง ผู้ฟ้องคดีได้ทราบคำวินิจฉัยโดยวิธีใด และเมื่อใด

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีชี้แจงต่อศาลปกครองชั้นต้น สรุปได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือจาก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้กับผู้ฟ้องคดี ปรากฏตามหนังสือของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ ปท ๐๐๑๘.๑/ว ๑๗๓๙๔ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ โดยผู้ฟ้องคดีได้รับ หนังสือฉบับดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ พร้อมกับรายงานบุญเอิบ สุขเกษมสำราญ

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยมีคำวินิจฉัยชี้แจงให้ยกอุทธรณ์ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี มีหนังสือ ที่ ปท ๐๐๑๘.๑/ว ๑๗๓๙๔ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ แจ้งผลคำวินิจฉัยดังกล่าว ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบว่า หากคู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียในการเช่าพื้นที่ไม่พอใจ คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบ คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้รับทราบคำวินิจฉัยตามหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ และเมื่อมาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งเป็นบทกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้คู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียในการเช่าพื้นที่ไม่พอใจคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ทราบคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่จะต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัย ผู้ฟ้องคดีจึงต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำวินิจฉัย ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ คือ ภายในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ การที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดี ต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ จึงเป็นการยื่นฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่ วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำวินิจฉัย อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ ผู้ฟ้องคดีก็ต้องนำคดีมาฟ้องต่อศาลไม่เกิน หกสิบวันนับแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยด้วยเช่นกัน คือ ภายในวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๐ การที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ จึงเป็นการยื่นฟ้องคดี เมื่อพ้นกำหนดเกินหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัย ดังนั้น การฟ้องคดีนี้ ของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการยื่นฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ ประกอบมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๕๒ อีกทั้ง การฟ้องคดีนี้มีได้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมและไม่ปรากฏว่ามีเหตุจำเป็นอื่นที่ศาลจะรับ คำฟ้องนี้ไว้พิจารณาตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ

วิธีพิจารณา...

วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ศาลปกครองจึงไม่อาจรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาได้ ศาลปกครองชั้นต้นจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ความว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเพียงชานาคคนหนึ่ง ไม่ทราบว่าอะไรคือคำสั่งทางปกครอง เพียงแต่โต้แย้งเจ้าของนาและผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้เช่านาที่แท้จริง และสัญญาเช่าของผู้ฟ้องคดียังไม่สิ้นสุด โดยผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือและลงชื่อไว้ทุกครั้ง ผู้ฟ้องคดีจึงเข้าใจว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะได้พิจารณาปัญหาของผู้ฟ้องคดี แต่ปรากฏว่าเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือแจ้งผู้ฟ้องคดีกลับไม่มีเรื่องให้ผู้ฟ้องคดีได้ร้องเรียนแต่อย่างใด คงมีแต่เรื่องร้องเรียนของนางบุญเอิบ สุขเกษมสำราญ น้องสาวของผู้ฟ้องคดีที่ร้องเรียนปัญหาการเช่านาอีกแปลงหนึ่งเท่านั้น ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับผู้ฟ้องคดี ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่รู้ว่าจะฟ้องคดีอย่างไร เพราะไม่ใช่เรื่องของผู้ฟ้องคดี การส่งหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ผู้ฟ้องคดีจึงน่าจะ ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ระบุเพียงว่า หากไม่พอใจ ให้ไปฟ้องศาลภายใน ๓๐ วัน แต่ก็มีได้ระบุให้ไปฟ้องต่อศาลปกครอง ทำให้ผู้ฟ้องคดี ไม่ทราบว่าต้องไปฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน ๓๐ วัน ข้อความของหนังสือดังกล่าว จึงไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดีและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และเมื่อหน่วยงานของรัฐแจ้งหนังสือ ไม่ถูกต้อง ทำให้ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิในการยื่นฟ้องคดีนี้ขยายออกไปอีก ๑ ปี ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิ ยื่นฟ้องคดีนี้ไปจนถึงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาล ในวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ จึงเป็นการฟ้องคดีภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้รับคำฟ้องของ ผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา และมีคำสั่งหรือคำพิพากษาตามคำขอท้ายฟ้องของผู้ฟ้องคดีต่อไป

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้ว คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่าคำฟ้องของผู้ฟ้องคดี ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ เป็นคำฟ้องที่อยู่ในเงื่อนไขเกี่ยวกับระยะเวลาการฟ้องคดีที่ศาลปกครองจะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่ พิจารณารหัสแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๖ บัญญัติว่า คำฟ้องให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาลปกครอง ในการนี้อาจยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ และเพื่อประโยชน์ในการนับอายุความ ให้ถือว่าวันที่ส่งคำฟ้อง แก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์เป็นวันที่ยื่นคำฟ้องต่อศาล มาตรา ๔๙ บัญญัติว่า การฟ้องคดีปกครองจะต้องยื่นฟ้องภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้ หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี

/หรือนับแต่วันที่...

หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและไม่ได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล แล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบทกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า คำสั่งใดที่อาจฟ้องต่อศาลปกครองได้ให้ผู้ออกคำสั่งระบุนิติการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ในคำสั่งดังกล่าวด้วยวรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีที่ปรากฏต่อผู้ออกคำสั่งใดในภายหลังว่า ตนมิได้ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้นั้นดำเนินการแจ้งข้อความซึ่งพึงระบุนิติการตามวรรคหนึ่งให้ผู้รับคำสั่งทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีนี้ให้ระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องเริ่มนับใหม่ นับแต่วันที่ผู้รับคำสั่งได้รับแจ้งข้อความดังกล่าว วรรคสาม บัญญัติว่า ถ้าไม่มีการแจ้งใหม่ตามวรรคสองและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องมีกำหนดน้อยกว่าหนึ่งปี ให้ขยายเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องเป็นหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้รับคำสั่ง และพระราชบัญญัติการเข้าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้เช่านา ผู้เช่าช่วงนา หรือผู้ให้เช่านาที่เป็นคู่กรณี หรือผู้มีส่วนได้เสียในการเช่านาอาจอุทธรณ์คำวินิจฉัยของ คชก. ตำบล ต่อ คชก. จังหวัดได้โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธาน คชก. ตำบล ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำวินิจฉัยของ คชก. ตำบล แต่ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ คชก. ตำบล ได้มีคำวินิจฉัย มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า คู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียในการเช่านาที่ไม่พอใจคำวินิจฉัยของ คชก. จังหวัด มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำวินิจฉัยของ คชก. จังหวัด แต่จะต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ คชก. จังหวัดมีคำวินิจฉัย เมื่อคดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและเพิ่มเติมฟ้องว่า คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐ ที่วินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ผู้เช่านาที่แท้จริงและให้สัญญาเช่านาระหว่างผู้ให้เช่ากับผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลง และคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง เห็นว่า คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แจ้งตามหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๐ และคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี แจ้งตามหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี ที่ ปท ๐๐๑๘.๑/ว ๑๗๓๙๔ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ เป็นการใช้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ตามมาตรา ๘ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการเข้าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งมีผลกระทบต่อ

/สถานภาพ...

สถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีในการเข้าที่นาแปลงดังกล่าว อันมีสภาพเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีจึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการบอกเลิกการเช่านาระหว่างผู้ให้เช่ากับผู้ฟ้องคดีโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีย่อมเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับของศาลตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยการสั่งให้เพิกถอนคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการบอกเลิกการเช่านาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ก่อนฟ้องคดีนี้ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำวินิจฉัยข้อพิพาทเกี่ยวกับการบอกเลิกการเช่านาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการเข้าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ และผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้นแล้ว ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ คดีมีปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีภายในระยะเวลาการฟ้องคดีตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการเข้าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ บัญญัติว่า คู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียในการเช่านาที่ไม่พอใจคำวินิจฉัยของ คชก. จังหวัด มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำวินิจฉัยของ คชก. จังหวัด แต่จะต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ คชก. จังหวัดมีคำวินิจฉัย บทบัญญัติในมาตรานี้ หมายความว่า เมื่อ คชก. ประจำจังหวัดปทุมธานีมีคำวินิจฉัยในเรื่องที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำวินิจฉัยของ คชก. ประจำตำบลบึงคำพร้อยในประเด็นพิพาทเกี่ยวกับการบอกเลิกการเช่านาระหว่างผู้ให้เช่านากับผู้ฟ้องคดี และหากผู้ฟ้องคดีทราบผลแล้วไม่พอใจผลการวินิจฉัยของ คชก. จังหวัดปทุมธานี

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำวินิจฉัยของ คชก. ประจำจังหวัดปทุมธานี แต่ทั้งนี้ การยื่นฟ้องคดีต่อศาลจะต้องเป็นการยื่นฟ้องไม่เกินระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ คชก. ประจำจังหวัดปทุมธานีมีคำวินิจฉัย จากกฎหมายดังกล่าวเป็นกรณีที่มิบทกฎหมายเฉพาะกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีไว้เป็นอย่างอื่น จึงไม่อาจนำระยะเวลาการฟ้องคดีที่กำหนดให้ฟ้องคดีได้ภายในระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้เหตุแห่งการฟ้องคดีตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาใช้บังคับกับคดีนี้ได้ อย่างไรก็ตาม มาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติว่า คำสั่งใดที่อาจฟ้องต่อศาลปกครองได้ ให้ผู้ออกคำสั่งระบุวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ในคำสั่งดังกล่าวด้วย เมื่อข้อเท็จจริงในคดีนี้ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีมติยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครองที่อาจฟ้องต่อศาลปกครองได้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะผู้ออกคำสั่งจึงต้องปฏิบัติตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบตามหนังสือ ที่ ปท ๐๐๑๘.๑/๖ ๑๗๓๙๔ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ และแจ้งสิทธิการฟ้องคดีต่อศาลว่า หากคู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียในการเช่าหาที่ไม่พอใจคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ เห็นว่า มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่บัญญัติให้ผู้ออกคำสั่งระบุวิธีการยื่นคำฟ้องหมายความว่า ให้ระบุถึงวิธีการยื่นคำฟ้องว่าอาจทำเป็นหนังสือไปยื่นต่อศาลโดยตรงหรือยื่นคำฟ้องทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ตามความในมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และระบุศาลที่จะฟ้องได้แก่ ศาลปกครองสูงสุดหรือศาลปกครองชั้นต้น ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งสิทธิในการฟ้องคดีปกครองเพียงว่า ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ นั้น จึงเป็นเพียงการแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบถึงระยะเวลาการยื่นคำฟ้องเพียงอย่างเดียว แต่ไม่ได้ระบุถึงวิธีการยื่นคำฟ้องและศาลที่จะยื่นฟ้อง จึงถือไม่ได้ว่าเป็นการแจ้งสิทธิในการฟ้องคดีปกครองโดยระบุวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ อีกทั้ง ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการแจ้งวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นฟ้องให้ผู้ฟ้องคดีทราบในภายหลัง

/ทำให้...

ทำให้ระยะเวลาการยื่นฟ้องคดีนี้ ซึ่งมีกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงขยายเป็นหนึ่งปีนับแต่วันที่รับคำสั่งดังกล่าว ตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง และวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับทราบคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ และนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ จึงเป็นการฟ้องคดีภายในระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการเข้าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ ประกอบมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีฟังขึ้นที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นพ้องด้วย

จึงมีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้รับคำฟ้องไว้พิจารณา

นายธีรรัฐ อร่ามทวีทอง
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ธีรรัฐ อร่ามทวีทอง

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นางมณีวรรณ พรหมน้อย
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายอนุวัฒน์ ชาราแสง
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายกมล สกลเดชา
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ก. ภาหัทธ

นายรัฐกิจ มานะทัต
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

